

ÖDEME EMRİNDE YAYGIN KONULAR

Bu yazımızda ödeme emri konusunda sık karşılaştığımız uygulamalar özetlenmeye çalışılmıştır.

1. Ödeme Emrine Karşı Dava Açma Süresi 7 Gündür veya 30 Gündür.

Hayır, 15 gündür. Ödeme emrine karşı dava açma süresi, 6183 sayılı Kanun'un 58'inci maddesinde düzenlenmiş olup, süre 7 günden 15 güne çıkartılmıştır. [\[1\]](#)

Ödeme emri işlemi bir vergileme işlemi olmadığından, 30 günlük süre vergileme işlemlerinde (ihbarnameler, uzlaşma tutanakları vb) geçerlidir. Süre, İdari Yargılama Usulü Kanunu (İYUK)'nda düzenlenmiştir.

2. Elektronik Tebligatla Gelen Ödeme Emrinde İtiraz Süresi Olan 15 Gün, E- Postama Ulaştığı Günden Başlar.

Hayır, e- tebligatın ulaşmasından sonra 5 günlük tebellüğ (bildirim alma) süresi vardır. Bu süre sonundan itibaren 15 gün itiraz süresi hesaplanır. [\[2\]](#)

Tebligatın önce ya da sonra okunmuş olması ya da hiç okunmamış olması durumunda, tebellüğ tarihinin değişmemesi gerekir. Ancak, bu konuda yargıda uygulama birliği henüz sağlanamamıştır.

Tebligatın önce ya da sonra okunmuş olması tebliğ tarihini etkilemez. (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Esas: 24.11.2020 tarihli 2020/547 E. ve 2020/924 K.)

Elektronik tebligat muhatabı tarafından okunduğu tarihte tebliğ edilmiş sayılır. (Yargıtay 4. Hukuk Dairesi: 09.12.2020 tarihli, 2020/187 E. ve 2020/4264 K.)

3. Ödeme Emri Tebliği Alındığında Vergi Dairesine Başvurulmalıdır.

Hayır, ödeme emri iptali için tek yol yargıya başvurmaktır. Bu nedenle 15 günlük dava açma sürenin aşılmaması gerekir. Diğer yandan çok açık bir hata söz konusu ise (Örneğin, mahsup talebi olduğu halde ödeme emri gelmesi gibi) 15 gün süre içerisinde, İdareye interaktif vergi dairesinden genel amaçlı dilekçe ile başvuru yapılması durumunda hata dairece düzeltililebilir.

Ancak, İdareye başvuru 15 günlük dava açma süresini uzatmamaktadır. Bunun nedeni, başvurunun süreyi durdurduğuna yönelik bir kanuni düzenlemenin olmadığıdır.

4. Ödeme Emrine Karşı Dava Açtım Haciz İşlemi Olmaz.

Hayır, ödeme emrine karşı dava açılması tek başına hacizli takip işlemlerini durdurmaz. Haciz işlemi, davanın açıldığı yargı merciinden yürütmenin durdurulmasının talep edilmesi ve bu talebin uygun bulunması halinde kesinleşme beklenmeden durdurulabilecektir.

Nitekim 2013/1 seri No.lu Tahsilat İç Genelgesine göre;

Ödeme emirleri hakkında yürütmenin durdurulması kararı verilmişse; nihai kararın kesinleşmesini beklemeksizin vergi dairelerince kararın gereklerine göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir. Diğer bir ifade ile cebren takip ve tahsil işlemleri uygulanmamalıdır. Yürütmenin durdurulması kararı İdareye gelmeden önce yapılan haciz icra vb. işlemler geri alınmalıdır.

5. Ödeme Emrine Karşı Düzeltme Talebinde Bulunulur mu ?

Hayır, ödeme emrine karşı düzeltme talebinde bulunulamaz. 6183 Sayılı Kanun'da bu konuda düzenleme bulunmamaktadır. Düzeltme talebi, tahakkuk ile ilgili olup Vergi Usul Kanunu'nda düzenlenmiştir.

Ayrıca Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu'nun VUK'un 122 ve 124. maddelerinde yer alan "düzeltme" müessesesinin

6183 Sayılı Kanun uyarınca gönderilen ödeme emirlerini kapsamadığı yönünde kararı bulunmaktadır. [3]

6. İhbarname Geldi Dava Açmadım, Sonra Ödeme Emri Geldi Dava Açtım. Bu Durumda Düzeltme/Şikâyet Başvurusu Olur mu ?

Beş yıllık tarh zamanaşımı içinde olmak kaydıyla, ödeme emri/haciz işlemlerinin değil, bu işlemlere konu vergi ve cezalar yönünden düzeltme-şikâyet başvurusu yapılabilir.

Dolayısıyla tüzel kişi adına gelen ödeme emrine karşı düzeltme talebi olmamakla birlikte, ödeme emrinin dayanağı olan dava açma süresi geçmiş, ancak zamanaşımına uğramamış ihbarnamelere karşı düzeltme başvurusu yapılabilir. Başvurunun sırf zaman kazanmak için değil sarîh durumlarda yapılması önerilir. Örneğin, KDV'den istisna işlem için KDV hesaplanmış, vergi/ceza ihbarnamesi gelmiş, bir şekilde dava açılmamış olsun. Ödeme emri geldiğinde bu fark edilmişse bu yola başvurulabilir. Böylece ödeme emrine karşı açılan davaya dayanak oluşturulur.

7. Vergi Alacağım Var, Borcum İçin Mahsup Talebinde Bulundum, Bu Durumda Ödeme Emri Gelmez

Doğru, gelmemesi gerekir. Ancak, uygulamada geldiği durumlar olabilmektedir. Bunun nedeni;

Mükelleflerin mahsup taleplerine dairede vergilendirme servisleri bakmaktadır. Talepler kontrole tabi tutularak raporlanmakta, gerektiğinde de mükelleften açıklama istenmektedir. Dolayısıyla iadenin gerçekleşmesi bir süreç almaktadır. Vergi dairesi kayıtlarında mahsuben iade talebinde bulunulan tarih ile mahsubun gerçekleştiği tarih arasındaki dönemde, mahsup talepli borç, ödeme vadesi geçmiş borç olarak yer alır. Süreç içinde vergi dairesi tahsilat servisleri sistem tarafından otomatik üretilen mahsup talepli borç için ödeme emirlerini mükellefe elektronik olarak gönderebilir. Hatalı işlem için hemen dava açmadan, daireye başvurarak ödeme emirleri iptali sağlanmalıdır. Yine de mahsup

talepli borçlar için mükelleflere gereksiz yere ödeme emri gönderilmesinin önüne geçecek tedbirlerin alınması zaruridir. Gelir İdaresi'nin gelişmiş bilgi işlem altyapısı buna müsaittir.

8. Zamanaşımı Def'ileri

2024 Yılındayız 2018 Yılı Gelir/Kurumlar Vergisi Beyanına Ait Ödenmemiş Borcum İçin Ödeme Emri Gelmez. Zamanaşımına Uğramıştır.

Hayır, gelebilir. 2024 yılında 2018 yılı için tahakkuk zamanaşımı sözkonusudur. Halbuki 2018 yılında tahakkuk etmiş Gelir/Kurumlar vergilerinin ödemeleri, takip eden 2019 yılında başladığı için 2024 yılında tahsil zamanaşımı süresi dolmamıştır. [\[4\]](#)

Şayet tahakkuk zamanaşımı da sözkonusu ise gelen ödeme emirleri için, borcun zamanaşımına uğradığı def'i hem tahakkuk, hem de tahsil zamanaşımı yönünden ileri sürülmelidir. Nitekim;

Olay:

Vergi 1961 yılında tahakkuk ettirilmiştir. İhbarname 1969 yılı içinde tebliğ edilmiştir. Ödeme emri ise 26.10.1972 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Bu olayda Danıştay İçtihatı Birleştirme Kurulu "Amme alacağının tahsili aşamasında tahakkuk zamanaşımı da incelenebilir" yönünde karar vermiştir. [\[5\]](#)

9. Vadesinde Ödenmeyen Borç İçin Neden Hemen Değil de Yıllar Sonra Ödeme Emri Düzenlenir.

Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri hususunda bildirimde bulunulur (6183 sayılı Kanun Md. 55). Kanun bu şekilde olmakla birlikte, uygulamada bu süreye riayet etmemenin yaptırımı olmadığından, ödeme emri zamanaşımı süresi içerisinde her zaman

düzenlenebilir. Yeter ki zamanaşımı süresi aşılsın. Zaten borçlunun borcunu ödemediğini bilmesi beklenir, “borcumu ödemeyeyim de zamanaşımına uğrasın” beklentisi beyhudedir. Bir diğer konu da aşağıda açıklandığı üzere, ödeme emri tebliğ zamanaşımını kestiğinden, geç tebligat İdareye bir nevi keyfiyet tanımaktadır.

Günümüzde gelişen teknoloji karşısında belgenin geç düzenlenmesi ile sık karşılaşılmaz. Buna rağmen, geç düzenleme nedenleri, işlemlerin yoğunluğu, ödeme emrinin hataen düzenlenmemesi, düzenlenmiş ancak tebligatının unutulması gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır.

10. Nasıl Olur da 5 Yıl Öncesi Döneme Ait Vergi Zamanaşımına Uğramaz.

Alacaklı kamu idaresi, amme alacağı için daha sıkı tedbirler almıştır. O nedenle verginin tahakkuk zamanaşımı ile ilgili düzenlemenin yer aldığı Vergi Usul Kanunu’nda olmayan “**Zamanaşımının Kesilmesi**” düzenlemesine, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’da yer vermiştir. Kesilme ile kesilmenin rastladığı takvim yılını izleyen takvim yılı başından başlayarak, beş yıllık zamanaşımı yeniden işlemeye başlar.[\[6\]](#) Böylece ödeme yapılması veya ödeme emrinin tebliğ edilmesi gibi durumlarda zamanaşımı kesileceğinden, verginin doğduğu yıla bakmamak gerekir. Bir diğer durum da, sonradan yapılan tarhiyatlardan ödeme vadelerinin farklı olmasından kaynaklanmaktadır. Aşağıda bunlar örneklendirilmiştir.

a. Zamanaşımının Kesilmesi Durumu.

Vadesi 26 Haziran 2019 olan Katma Değer Vergisinin vadesi geçtiği halde ödenmemesi halinde vadenin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde yani 31/12/2024 tarihine kadar tahsil edilemezse, amme alacağı zamanaşımına uğrayacaktır. Vadesinde ödenmeyen bu alacak için 13 Mart 2020 tarihinde ödeme emri tebliğ edilmesi ya da

mükellef tarafından kısmen ödeme yapılması gibi zamanaşımını kesen haller vukuu bulunduğunda, zamanaşımı kesilmenin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren yeniden işlemeye başlayacaktır. Bu durumda 01/01/2021-31/12/2025 tarihleri arasında vergi tahsil edilemediği takdirde zamanaşımına uğrayacaktır.

Öte yandan **bir kuruluş** gibi cüz'i ödemelerin zamanaşımını kesmediği yönünde verilen yargı kararı bulunmakta olup özetle;

“Zamanaşımı süresinin dolmasından önce yapılan cüz'i tutardaki ödemelerin (bir kuruluş) mükellefler tarafından yapıldığının kabulünün ticari icaplara uygun düşmediği, söz konusu ödeme nedeniyle tahsil zamanaşımı süresinin kesildiğinden bahsedilmesine olanak bulunmadığı hakkındadır.” [\[7\]](#)

Benzer şekilde görüşümüze göre, daha önce tebligatı yapılmış ancak tahsilatı yapılamamış ödeme emrinin, sırf zamanaşımı süresini uzatmak için tekrar yeni tarihli gönderilmesinin süreyi uzatmaması gerekir.

b. Tarhiyatın Yapılması Durumu.

Gerçek usulde Gelir Vergisi mükellefi olan (A), 2016 faaliyet dönemine ilişkin beyannamesini kanuni süre olan 1 Mart-31 Mart 2017 tarihleri arasında ilgili vergi dairesine tevdi etmemiştir. Bu durum re'sen tarhiyatı gerektirdiğinden, vergi inceleme raporunda belli edilen veya takdir komisyonunca takdir edilmiş olan matrah üzerinden vergi dairesince tarh edilen vergi ve kesilen cezaya ait ihbarnameler 25/01/2018 tarihinde tebliğ edilmiştir. Tarhiyat mükellefe tebliğ edildikten sonra zamanaşımından söz edilemez; mükellef uzlaşma ister, dava açar, yoksa ceza indirimini talep eder, hiç fark etmez, artık tarh zamanaşımı gerilerde kalmıştır.

– Tarhiyatın dava konusu yapılmaksızın kesinleşmesi;

Örneğe göre tarhiyatın kesinleşmesi tarihi bir ay

sonra 25/2/2018 günü olup, vergi ve ceza ödeme süresinin sonu 25/3/2018 tarihidir.

Bu durumda 2016 yılı için tarh zamanaşımı 2021 yılı sonu iken, tahsil zamanaşımı süresi 2018 yılından itibaren 2023 yılı sonu olmaktadır. Dolayısı ile 2016 yılı dönemi ile ilgili 2023 yılında ödeme emri gelebilir.

– Tarhiyatın dava konusu yapılması;

Örnekteki dava açma süresi olan 25/01/2018 ila 25/02/2018 tarihleri arasında dava açılmış, Vergi Mahkemesi kararı 4/10/2019 tarihinde tebliğ edilmiş olsun. Tarhiyat tamamen onanmışsa, onanan vergi tahsil edilebilir safhaya geldiğinden, vergi mahkemesi kararına göre hesaplanan vergiye ait 2 no'lu ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi gerekir. Bu durumda tahsil zamanaşımı süresi 2019 yılından itibaren 2024 yılı sonu olmaktadır. Dolayısı ile 2016 yılı dönemi ile ilgili 2024 yılında ödeme emri gelebilir.

[\[1\]](#) 6183 sayılı Kanun'un 58'inci maddesi uyarınca, ödeme emrine itiraz (dava açma süresi) 7 gün iken, 7061 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesiyle, 01.01.2018 tarihinden itibaren 15 güne çıkartılmıştır.

[\[2\]](#) (Dayanak; Elektronik yolla tebligat muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır. (7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 7/a maddesi- Elektronik Tebligat Yönetmeliği'nin 9. maddesi ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 107/A maddesinin 2. fıkrası)

[\[3\]](#) Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu, 23.10.2009 tarih ve 2009/1 E., 2009/452 K.

[\[4\]](#) AATUHK 102. maddesi gereğince kamu alacağı, vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren beş yıl içinde tahsil edilmezse zamanaşımına uğrar.

Tahsil zamanaşımının işlemeye başlaması bakımından vade tarihinin değil de vadeyi izleyen takvim yılı esas alınır.

[\[5\]](#) Danıştay İçtihatı Birleştirme Kurulu Kararı, Esas No: 1986/3, Karar No : 1987/1,16 Temmuz 1987 tarihli ve 19519 sayılı Resmi Gazete.

[\[6\]](#) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 102'nci maddesinin 1'inci fıkrasında, amme alacağının, vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren beş yıl içinde tahsil edilmemesi halinde zamanaşımına uğrayacağı, 103'üncü maddesinde ise tahsil zamanaşımını kesen nedenler hükme bağlanmış olup, 1'inci fıkrasının 1'inci bendinde "ödeme" 4'üncü bendinde de "ödeme emri tebliğ" tahsil zaman aşımını kesen nedenler arasında sayılmıştır.Kesilmenin rastladığı takvim yılını izleyen takvim yılı başından başlayarak, beş yıllık zamanaşımı yeniden işlemeye başlar.

[\[7\]](#) Danıştay Üçüncü Dairesi; 25.09.2012 tarih Esas No : 2010/4340 Karar No: 2012/3047.